

LATVIJAS BANKA

Latvijas Bankas preses dienesta
INFORMĀCIJA PRESEI

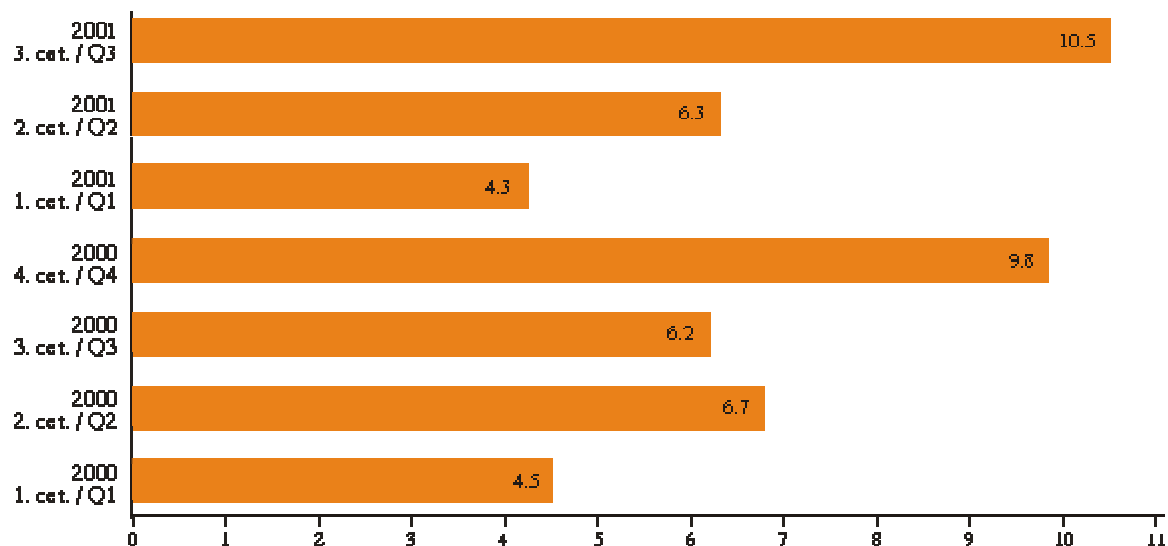
Rīgā 2001. gada 28. decembrī

Latvijas maksājumu bilance 2001. gada 3. ceturksnī

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 2001. gada 3. ceturksnī bija 123.7 milj. latu jeb 10.5% no iekšzemes kopprodukta (2. ceturksnī – 75.3 milj. latu jeb 6.3%, iepriekšējā gada 3. ceturksnī – 67.2 milj. latu jeb 6.2%). Pakalpojumu pozitīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 8.4 milj. latu, bet pārējo tekošā konta posteņu saldo pasliktinājās. Preču importa kāpumam (par 13.6%) apsteidzot preču eksporta pieaugumu (par 8.6%), preču negatīvais saldo palielinājās par 38.0 milj. latu (galvenokārt sakarā ar mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, kā arī transportlīdzekļu importa kāpumu).

TEKOŠĀ KONTA NEGATĪVAIS SALDO

(% no iekšzemes kopprodukta)

Pieprasījuma samazināšanās Eiropā noteica preču eksporta pieauguma tempa sarukumu. Eiropas Savienības valstu grupā tautsaimniecības lejupslīde īpaši skāra Vāciju, Somiju un Zviedriju, kas ir nozīmīgas Latvijas partnervalstis eksportā. 3. ceturksnī Latvijas eksporta pieaugums uz Eiropas Savienības valstīm salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palēninājās līdz 3.6% un šo valstu eksporta īpatsvars Latvijas eksporta kopapjomā samazinājās no 64.5% līdz 60.9%. Strauji turpināja pieaugt eksports uz NVS valstīm (uz Krieviju un Baltkrieviju) un pārējām valstīm (uz ASV un Lietuvu).

Latvijas eksportā nozīmīgo preču – koksnes un tās izstrādājumu – izvedums palielinājās tikai par 2.6% un metālu un to izstrādājumu eksports pat nedaudz samazinājās, nosakot eksporta kāpuma lēnāku tempu. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni būtiski saruka koksnes un tās izstrādājumu (sezonālu faktoru ietekmē) un metālu un to izstrādājumu (galvenokārt melno metālu) eksports.

Pakalpojumu pozitīvais saldo 3. ceturksnī bija 73.7 milj. latu un sedza 35.8% no preču negatīvā saldo. Sarūkot no nerezidentiem saņemto pakalpojumu apjomam, pārvadājumu pakalpojumu pozitīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada 3. ceturksni palielinājās par 3.7 milj. latu. Kaut arī sniegto jūras

transporta citu pakalpojumu apjoms samazinājās, nerezidentiem sniegto pārvadājumu pakalpojumu apjoms nemainījās, jo vienādā apjomā pieauga sniegto jūras transporta pakalpojumu (kravu pārvadājumi) un cita transporta pakalpojumu apjoms.

Braucienų pakalpojumu saldo joprojām bija negatīvs, taču salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu tas uzlabojās par 13.1 milj. latu. Kāpumu noteica personisko braucienų negatīvā saldo pārmaiņas – samazinājās rezidentu tēriņi ārvalstīs un palielinājās nerezidentiem sniegto pakalpojums galvenokārt saistībā ar Rīgas 800 gadu jubilejas pasākumiem jūlijā un augustā.

Nerezidentu ienākumiem Latvijā palielinoties straujāk nekā rezidentu ienākumiem ārvalstīs, ienākumu saldo 3. ceturksnī bija negatīvs (1.4 milj. latu). Nerezidentu ienākumu kāpumu galvenokārt noteica veiksmīga tiešo investīciju uzņēmumu Latvijā darbība un to gūtās peļņas reinvestēšana uzņēmumos. Pieauga arī rezidentu ienākumi, jo palielinājās ārvalstīs nodarbināto rezidentu atlīdzība un rezidentu portfeļieguldījumu ienākumi ārvalstīs.

Kapitāla un finanšu konta pozitīvais saldo bija 143.3 milj. latu.

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā palielinājās par 69.4 milj. latu. Kāpumu noteica saņemtās ārvalstu tiešās investīcijas cita kapitāla veidā (pieaugums par 35.4 milj. latu) – galvenokārt tiešo investoru aizdevumi uzņēmumiem. Nerezidentu veiktie ieguldījumi iekšzemes uzņēmumu pašu kapitālā un uzņēmumos reinvestētā peļņa bija attiecīgi 14.0 milj. un 20.0 milj. latu. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu tiešo investīciju neto ieplūde Latvijā reinvestētās peļņas veidā un cita kapitāla veidā palielinājās attiecīgi par 23.8 milj. un 18.2 milj. latu.

Portfeļieguldījumu pozitīvais saldo bija 6.9 milj. latu. Rezidentu ārvalstu ieguldījumu portfeļa samazināšanas dēļ Latvijā ieplūda 14.8 milj. latu. Savukārt nerezidentu ieguldījumi Latvijā saruka par 7.9 milj. latu galvenokārt sakarā ar Latvijas valsts obligāciju dzēšanu.

Citu ieguldījumu saldo bija pozitīvs (74.1 milj. latu), jo Latvijas rezidentu aktīvi ārvalstīs samazinājās par 11.3 milj. latu un saistības pret nerezidentiem pieauga par 62.8 milj. latu. Nozīmīgākie darījumi veikti banku sektorā. Pieaugot īstermiņa saistībām, banku sektora citu ieguldījumu pozitīvais saldo bija 36.7 milj. latu.

Galvenokārt valūtas mijmaiņas darījumu rezultātā rezerves aktīvi 3. ceturksnī palielinājās par 9.0 milj. latu. Latvijā ieplūda vairāk ārvalstu valūtas, nekā bija nepieciešams tekošā konta operāciju finansēšanai, tāpēc maksājumu bilance bija pozitīva.

LATVIJAS MAKSAJUMU BILANCE

(tūkst. latu)

	2000				2001		
	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.*	2. cet.*	3. cet.
TEKOŠAIS KONTS	-43506	-71853	-67226	-118424	-46616	-75308	-123717
Preces	-111579	-157865	-167704	-206886	-142601	-164119	-205735
Kredīts (eksports)	296341	316229	311235	324660	336051	373064	338116
Debets (imports)	-407920	-474094	-478938	-531546	-478652	-537183	-543851
Pakalpojumi	75981	74442	65239	52197	80967	81944	73658
Kredīts (eksports)	174126	191675	192025	177555	190328	202994	197533
Debets (imports)	-98145	-117234	-126786	-125359	-109361	-121049	-123875
Ienākumi	-18341	-554	19781	14905	6772	-5346	-1374
Kredīts	23203	32321	34006	41590	44186	43429	41795
Debets	-41545	-32876	-14225	-26685	-37414	-48776	-43169
Kārtējie pārvedumi	10433	12125	15458	21360	8246	12213	9733
Kredīts	25454	24510	34105	39334	27363	33922	33322
Debets	-15022	-12384	-18647	-17974	-19117	-21709	-23589
KAPITĀLA KONTS	3887	6380	4662	2864	4770	8037	4141
Kredīts	4451	6648	5251	6991	6964	9857	6332
Debets	-563	-268	-588	-4128	-2194	-1820	-2191

FINANŠU KONTS	47482	56508	60402	132028	36974	49066	139195
Tiešās investīcijas	57708	52016	46423	85434	10032	66773	67168
Ārvalstīs	-2138	-2340	-3824	2500	-5569	629	-2264
Latvijā	59846	54356	50247	82934	15601	66144	69432
Portfeļieguldījumi	-55971	-3701	-28517	-108030	-20738	-132538	6933
Aktīvi (ieguldījumi ārvalstu vērtspapīros)	-70866	-2400	-38676	-99058	-45296	-142273	14785
Līdzdalību apstiprinošie vērtspapīri	-3107	-1036	-4923	-15459	9716	-28574	-6916
Parāda vērtspapīri	-67758	-1364	-33754	-83599	-55011	-113699	21701
Obligācijas un parādzīmes	-79681	-16314	-33482	-74286	-49602	-32456	-24867
Naudas tirgus instrumenti	11922	14950	-271	-9313	-5410	-81243	46568
Pasīvi (ārvalstu ieguldījumi Latvijas vērtspapīros)	14895	-1301	10159	-8972	24557	9735	-7852
Līdzdalību apstiprinošie vērtspapīri	3919	4349	-3180	-9704	1482	-137	-1058
Parāda vērtspapīri	10976	-5650	13339	732	23075	9872	-6794
Obligācijas un parādzīmes	10962	-3321	14424	711	23087	9914	-6799
Naudas tirgus instrumenti	14	-2329	-1085	21	-12	-41	5
Atvasinātie finanšu instrumenti	-42	-391	333	1286	-1402	1655	-3
Aktīvi	5	-384	433	1286	2254	276	331
Monētārās iestādes	0	0	0	0	2229	240	80
Valdība	0	0	0	0	0	0	0
Bankas	0	0	0	0	0	0	0
Citi sektori	5	-384	433	1286	25	36	251
Pasīvi	-46	-8	-100	0	-3656	1379	-334
Monētārās iestādes	0	0	0	0	-3656	1379	-306
Valdība	0	0	0	0	0	0	0
Bankas	0	0	0	0	0	0	0
Citi sektori	-46	-8	-100	0	0	0	-28
Citi ieguldījumi	58962	-3218	44462	159598	56554	126706	74129
Aktīvi (Latvijas aizdevumi ārvalstīm u.tml.)	-49258	-88928	-36593	-32834	115542	-54079	11339
Monētārās iestādes	14745	11	245	-212	78	-13	-1
Valdība	-619	356	-578	610	-1316	-342	1539
Bankas	-65166	-91728	-40291	-29705	148595	-73191	-6220
Citi sektori	1782	2432	4031	-3527	-31815	19467	16021
Pasīvi (ārvalstu aizdevumi Latvijai u.tml.)	108220	85710	81055	192432	-58988	180785	62790
Monētārās iestādes	-1881	-1157	-1978	-1030	-1674	-1136	-1163
Valdība	-351	-567	-6192	2464	22	-711	1701
Bankas	100868	56695	83523	200365	-71660	185805	42917
Citi sektori	9583	30740	5701	-9367	14324	-3173	19336
REZERVES AKTĪVI	-13176	11803	-2299	-6261	-7473	-13530	-9032
NOVIRZE	-7864	8964	2162	-16468	4873	18206	-19619

* Dati precizēti.